

Warszawa, 17 września 2020 r.

Komunikat FOR 31/2020:

Żaden z krajów, które wprowadziły ograniczenia w hodowli, nie dokonał tego z tak drastycznym naruszeniem prawa własności, jak przewiduje projekt ustawy PiS

- Propozycje ustaw powinny opierać się na starannej analizie skutków i analizie porównawczej. Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw przewiduje faktyczne wyłączenie określonej grupy ludzi – pozbawienie ich dochodów z własności i pracy. Państwa UE, które zakazały hodowli zwierząt futerkowych, stosowały okresy przejściowe, rekompensaty dla hodowców albo kombinację obu tych rozwiązań.
- Obecnie oprócz Polski jedenaście państw UE nie zakazuje ani nie ogranicza rygorystycznymi przepisami hodowli zwierząt futerkowych na swoim terytorium. Żaden z krajów, które wprowadziły ograniczenia, nie dokonał tego z tak drastycznym naruszeniem prawa własności, jak przewiduje projekt ustawy PiS. Do krajów, w których hodowla jest dozwolona, należą: Bułgaria, Cypr, Finlandia, Francja, Grecja, Irlandia, Portugalia, Rumunia oraz kraje bałtyckie.
- Pozostałe państwa UE albo zakazują hodowli bezpośrednio, albo stosują rygorystyczne przepisy w kwestii utrzymania dobrostanu zwierząt, przez co hodowla przestała być opłacalna (takie rozwiązanie zastosowały Niemcy, Szwecja i Włochy). Trzeba jednak przy tym zauważyć, że w niektórych krajach zakaz jest częściowy – dotyczy tylko niektórych gatunków zwierząt futerkowych. Np. Dania zakazuje hodowli lisów, ale nie zakazuje hodowli nerek, będąc największym producentem futer z nerek w UE.

Regulacyjne pozbawienie ludzi części uprawnień wynikających z ich praw własności oznacza konfiskatę ich majątku. Dlatego też ograniczenia w korzystaniu z własności powinny być wprowadzane albo przy uwzględnieniu odpowiedniego okresu przejściowego (aby jednostki, których ograniczenia dotyczą, mogły w sposób maksymalnie bezbolesny się do nich dostosować), albo za rekompensatą¹. Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw, przewidując zaledwie 12-miesięczny okres przejściowy, nie stosuje żadnego z tych rozwiązań.

¹ W kwestii stosowania regulacji jako narzędzia (częściowej) konfiskaty zob. Richard A. Epstein, *Opodatkowanie, regulacja, konfiskata*, tłum. Jerzy Łoziński, w: *Odkrywając wolność. Przeciw zniewoleniu umysłów*, Zysk i S-ka, Poznań 2012.

Obecnie oprócz Polski jedenaście państw UE nie zakazuje ani nie ogranicza rygorystycznymi przepisami hodowli zwierząt futerkowych na swoim terytorium. Do krajów, w których hodowla jest dozwolona, należą obok Polski: Bułgaria, Cypr, Finlandia, Francja, Grecja, Irlandia, Portugalia, Rumunia oraz kraje bałtyckie. Z kolei te państwa UE, które zakazały hodowli (albo bezpośrednio, albo pośrednio przez wprowadzenie rygorystycznych przepisów w kwestii utrzymania dobrostanu zwierząt, czyniących hodowlę nieopłacalną), przewidziały dla hodowców długie okresy przejściowe, rekompensaty albo kombinację obu tych rozwiązań. Dzięki temu podmioty, które zainwestowały swoje zasoby w legalną działalność, mogły dostosować się do nowych przepisów. Zakazy wchodzące w życie z krótkim okresem przejściowym i bez rekompensat stosowane były przez kraje, w których nie działały w czasie uchwalania przepisów fermy zwierząt futerkowych. Poniżej przedstawiono rozwiązania w innych krajach UE.

Austria

W 1998 roku sześć krajów związkowych zakazało hodowli zwierząt futerkowych, a trzy pozostałe wprowadziły rygorystyczne przepisy w kwestii utrzymania dobrostanu zwierząt, przez co hodowla przestała być opłacalna. W tym samym roku ostatni hodowca, po otrzymaniu rekompensaty, przeniósł swoją działalność do Czech. W 2004 roku ogłoszono zakaz federalny, który obowiązywał od 1 stycznia 2005 roku – w tym czasie nie działały już żadne fermy na terenie Austrii².

Belgia

W 2015 roku zakaz hodowli wprowadziła Walonia, a w 2017 roku – Region Brukselski. W obu tych regionach zakaz miał jednak wymiar symboliczny, jako że nie działały w nich żadne fermy zwierząt futerkowych. W 2018 roku zakaz, który dla istniejących ferm ma obowiązywać od 30 listopada 2023 roku, wprowadziła Flandria, gdzie działało wówczas 17 ferm. Flandria zakazała też tworzenia nowych ferm i rozbudowywania istniejących³. Fermy za zaprzestanie działalności otrzymują rekompensatę – tym wyższą, im wcześniej to uczynią⁴.

Bułgaria

Hodowla zwierząt futerkowych jest dozwolona.

Chorwacja

Zakaz, wprowadzony w 2006 roku, obowiązuje od 1 stycznia 2017 roku (po 10-letnim okresie przejściowym).

Cypr

Hodowla zwierząt futerkowych jest dozwolona.

² <https://vgt.at/en/work-furfarms.php>

³ <https://www.brusselstimes.com/news/belgium-all-news/49778/flanders-will-ban-force-feeding-and-fur-farming/>

⁴ <https://www.furfreealliance.com/historic-news-belgium-ends-fur-farming/>

Czechy

Zakaz, wprowadzony w sierpniu 2017 roku, obowiązuje od 31 grudnia 2019 roku. Dla hodowców przewidziano rekompensaty⁵.

Dania

Zakaz hodowli lisów, wprowadzony w 2009 roku, obowiązuje od 2017 roku – z wyjątkiem ferm, dla których hodowla stanowi główne źródło dochodów: te muszą się zamknąć do 2023 roku. Hodowla norek wciąż jest legalna, a Dania jest największym w UE producentem futer z norek⁶.

Estonia

Hodowla zwierząt futerkowych jest dozwolona.

Finlandia

Hodowla zwierząt futerkowych jest dozwolona. Finlandia należy do największych producentów futer w UE.

Francja

Hodowla zwierząt futerkowych jest dozwolona.

Grecja

Hodowla zwierząt futerkowych jest dozwolona.

Hiszpania

Od 2007 roku obowiązuje zakaz otwierania nowych ferm norek.

Holandia

Zakaz hodowli szynszyli i lisów wprowadzono w latach dziewięćdziesiątych. W grudniu 2012 roku przegłosowano zakaz hodowli norek. Zakaz miał pierwotnie obowiązywać od 2024 roku, jednak w związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa na fermach pod koniec sierpnia br. podjęto decyzję o zamknięciu wszystkich ferm do marca 2021 roku⁷ – za rekompensatą (której pierwotnie nie przewidywano⁸). Holandia jest drugim po Danii producentem futer z norek w UE⁹.

Irlandia

Hodowla zwierząt futerkowych jest dozwolona.

⁵ <https://www.furfreealliance.com/czech-fur-farming-ban-signed-president-zeman/>

⁶ <https://www.peta.org/features/fur-bans-fur-free-future/>

⁷ <https://www.livekindly.co/dutch-parliament-shuts-mink-fur-farms-covid>

⁸ <https://www.nationalgeographic.com/animals/2020/06/covid19-forces-mink-farm-end-netherlands/>

⁹ <https://www.furfreealliance.com/fur-bans/>

Litwa

Hodowla zwierząt futerkowych jest dozwolona.

Luksemburg

Zakaz, wprowadzony w czerwcu 2018 roku, obowiązuje od października 2018 roku. W Luksemburgu nie działały jednak wtedy żadne farmy¹⁰.

Łotwa

Hodowla zwierząt futerkowych jest dozwolona.

Malta

Brak informacji.

Niemcy

W 2017 roku wprowadzono rygorystyczne przepisy w kwestii utrzymania dobrostanu zwierząt, do których istniejące farmy musiały dostosować się do 2022 roku. Ostatnie farmy zostały jednak zamknięte w 2019 roku ze względu na to, że działalność przestała być opłacalna¹¹.

Portugalia

Hodowla zwierząt futerkowych jest dozwolona.

Rumunia

Hodowla zwierząt futerkowych jest dozwolona.

Słowacja

Zakaz został ogłoszony w 2019 roku i ma wejść w życie w 2021 roku. Dla istniejących ferm przewidziano okres przejściowy do 2025 roku¹².

Słowenia

Zakaz, wprowadzony w marcu 2013 roku, przewidywał trzyletni okres przejściowy dla istniejących ferm¹³.

Węgry

Dozwolona jest hodowla niektórych gatunków zwierząt futerkowych.

Wielka Brytania

W 2000 roku wprowadzono zakaz na terenie Anglii i Walii (obowiązujący od 1 stycznia 2003 roku), a w 2002 roku – Szkocji (gdzie ostatnia ferma zamknęła się w 1993 roku – zakaz

¹⁰ <https://www.peta.org/features/fur-bans-fur-free-future/>

¹¹ <https://www.furfreealliance.com/fur-bans/>

¹² <https://www.furfreealliance.com/slovakia-next-country-to-close-down-fur-farms/>

¹³ <https://www.furfreealliance.com/fur-bans/>

służył temu, by hodowcy po otrzymaniu rekompensat nie przenieśli tam swojej działalności) i Irlandii Północnej¹⁴. Dla hodowców przewidziano rekompensaty¹⁵.

Włochy

W 2008 roku Włochy wprowadziły rygorystyczne przepisy w kwestii utrzymania dobrostanu zwierząt. Z powodu tych przepisów w 2012 roku została zamknięta ostatnia ferma szynszyli¹⁶.

¹⁴ [https://en.wikipedia.org/wiki/Fur_Farming_\(Prohibition\)_Act_2000](https://en.wikipedia.org/wiki/Fur_Farming_(Prohibition)_Act_2000)

¹⁵ <https://www.theguardian.com/uk/2001/dec/28/immigrationpolicy>

¹⁶ <https://www.peta.org/features/fur-bans-fur-free-future/>

Forum Obywatelskiego Rozwoju

FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązuje i planowanego prawa w kierunku wolnościowym.

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa. Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w Internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

Wspieraj nas!

Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wyłożonego, skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, wesprzyj finansowo nasze działania.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

W sprawie darowizn możesz się skontaktować z:

Patrycja Satora, dyrektor ds. rozwoju FOR

tel. 500 494 173

e-mail: patrycja.satora@for.org.pl

Już dziś pomóż nam chronić wolność – obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

KONTAKT DO AUTORA

Marcin Zieliński

Ekonomista FOR

e-mail: marcin.zielinski@for.org.pl

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR
ul. Ignacego Krasickiego 9A • 02-628 Warszawa • tel. 22 628 85 11
e-mail: info@for.org.pl • www.for.org.pl
[f](https://www.facebook.com/FundacjaFOR)/FundacjaFOR • [t](https://twitter.com/FundacjaFOR)@FundacjaFOR